

ชื่อเรื่อง	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและความรอบรู้ด้านสุขภาพกับการจัดการสุขภาพของกลุ่มวัยทำงานในเขตเมือง
ชื่อ-สกุลนักศึกษา	นางสาวมณฑนา ใจงาม
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.วนัสรา เชาวน์นิยม
หลักสูตร	สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การบริหารสาธารณสุข
ปี พ.ศ.	2569

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงวิเคราะห์แบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลและความรอบรู้ด้านสุขภาพที่มีต่อการจัดการสุขภาพ และศึกษาบทบาทตัวแปรคั่นกลางของความรอบรู้ด้านสุขภาพ ของกลุ่มวัยทำงานในเขตเมือง กลุ่มตัวอย่างคือประชากรวัยทำงานในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 400 คน สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือคือแบบสอบถามออนไลน์ ประกอบด้วย 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบวัดความรอบรู้ด้านสุขภาพ (V-Shape) 3) แบบวัดการจัดการสุขภาพ 4 ด้าน (Team, Plan, Action, Result) ตามหลัก 3อ. 2ส. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และอิทธิพลส่งผ่าน (Mediation Analysis) ด้วย PROCESS Macro (Model 4)

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อการจัดการสุขภาพและไม่มีอิทธิพลต่อความรอบรู้ด้านสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่ความรอบรู้ด้านสุขภาพมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อการจัดการสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$) สำหรับผลการทดสอบตัวแปรคั่นกลางพบว่า ความรอบรู้ด้านสุขภาพไม่ได้ทำหน้าที่เป็นตัวแปรคั่นกลางในความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและการจัดการสุขภาพ เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคลไม่ได้เป็นตัวแปรที่ส่งผลต่อระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพของกลุ่มตัวอย่างในบริบทการศึกษานี้

ผลวิจัยชี้ว่าในสังคมเมืองปัจจุบัน ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ใช่ข้อจำกัดในการดูแลตนเอง แต่ความรอบรู้ด้านสุขภาพคือกลไกสำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนการจัดการสุขภาพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเน้นจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติเพื่อยกระดับความรอบรู้ด้านสุขภาพให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการสุขภาพอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การจัดการสุขภาพ, ความรอบรู้ด้านสุขภาพ, กลุ่มวัยทำงานในเขตเมือง, ปัจจัยส่วนบุคคล

Title	The Relationship between Personal Factors Health Literacy and Health Management of the Urban Working-Age Population
Student	Miss Muntana Jaingam
Advisor	Dr. Wanasara Chaoniyom
Degree	Master of Public Health
Major	Public Health Administration
Year	2026

Abstract

This cross-sectional research investigated the relationship of personal factors and health literacy on health management, and the mediating role of health literacy among 400 urban working-age adults in Bangkok and its vicinities, selected via multi-stage random sampling. Data from an online questionnaire—comprising personal information, a V-Shape health literacy scale, and a 4-dimensional health management scale (Team, Plan, Action, Result)—were analyzed using descriptive statistics, Pearson’s correlation, and mediation analysis.

The results revealed that personal factors had no statistically significant direct influence on either health management or health literacy. Meanwhile, health literacy had a statistically significant positive direct influence on health management ($p < .001$). Regarding the mediation analysis, it was found that health literacy did not act as a mediator in the relationship between personal factors and health management. This was due to the fact that personal factors did not affect the health literacy levels of the sample within the context of this study.

Findings indicate that health literacy, rather than personal factors, is the crucial mechanism driving effective health management in urban settings. Therefore, relevant agencies should prioritize practical activities to enhance health literacy, promoting sustainable health management capabilities across all target groups.

Keywords: Health Management, Health Literacy, Urban Working-Age Adults, Personal Factors